

Muren van glas en stoere boomstamtafels

Tekst Aline de Bruin

De bewoners hebben allemaal hun eigen appartement, het gemeenschappelijk gebouw is grotendeels van glas en de muren zijn bedekt met fotobehang van groene bladeren. Stichting Plus in Leusden is speciaal gebouwd voor volwassenen met schizofrenie. ZorgInstellingen neemt het bouwplan van deze GGZ-instelling onder de loep. “Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat een specifiek interieur een helende werking heeft op mensen met schizofrenie.”

Stichting Plus

Leusden

Typering

GGZ-instelling, levensloopbestendig woon/zorgcomplex voor mensen met schizofrenie.

Indeling

Vijftien appartementen, gemeenschappelijk gebouw en tuin.

Bouwproces

2006 Start voorbereidingen en bouw, oplevering totale complex in 2011.

Architect

Op ten Noord Blijdenstein Architecten, indeling en inrichting MD Design, tuinontwerp door Luc Engelhard.

Ambiance

Sfeervol, rustgevende kleuren, voelt als een familiehuus. Aan het interieur en de leefomgeving is veel aandacht besteed, omdat uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat dit een helende werking heeft op mensen met schizofrenie.

Aantal medewerkers

Zes vaste medewerkers, van wie vier verpleegkundigen. Verder een aantal oproepkrachten in een poule, die ook nachtdiensten draaien.

Website

www.stichtingpluswonen.nl

Mary Dekker is een van de initiatiefnemers van Stichting Plus Wonen.

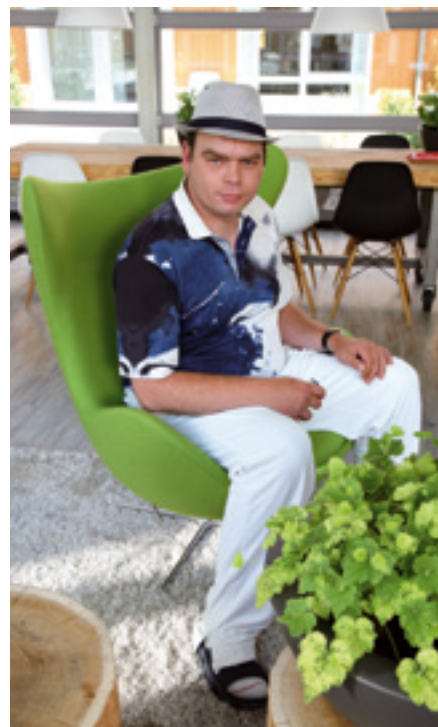

Vanuit de woonkamer van het gemeenschappelijk gebouw hebben de zorgverleners dankzij de glazen wanden vrij zicht op de appartementen van de vijftien bewoners. De transparante bouw nodigt vanzelf uit tot rondkijken. Tijdens de bouw is daar bewust over nagedacht. “Mensen met schizofrenie vinden het moeilijk om contact te maken. Dankzij de glazen wanden kunnen de zorgverleners vanzelf zien wat rondom de appartementen gebeurt. Andersom worden de bewoners gestimuleerd om naar het gemeenschappe-

lijk gebouw te komen, bijvoorbeeld als ze zien dat de tafel wordt gedekt”, zegt erelid Mary Dekker van woon/zorgcomplex Stichting Plus Leusden. Dekker is één van de initiatiefnemers van de Stichting Plus. Ze heeft samen met Op ten Noord Blijdenstein Architecten het bouwplan uitgewerkt. Als binnenhuisarchitect was ze ook verantwoordelijk voor de inrichting van het gebouw. Haar persoonlijke betrokkenheid bij het project is groot, want haar eigen zoon heeft schizofrenie en woont in een appartement van de instelling.

Stichting Plus Wonen in Leusden is speciaal gebouwd voor mensen met schizofrenie.

“Het idee van een nieuwe woonvorm, specifiek gericht op mensen met schizofrenie, kwam voort uit een algemene onvrede van veel ouders over de instelling waar hun kind zat. Het toezicht was vaak niet goed, de omgeving was deprimerend en de ouders werden niet genoeg betrokken bij de zorg voor hun kind. Dat is ontzettend jammer, zeker als je bedenkt dat het mogelijk is om met dezelfde hoeveelheid geld compleet andere zorg te bieden.”

Ziektebeeld

In het hele bouwplan van de stichting is rekening gehouden met het ziektebeeld van de cliënten. Volgens Dekker is de juiste inrichting van de instelling belangrijk voor het welzijn van de schizofrene patiënten. “In veel instellingen is de omgeving eerder deprimerend dan dat je er vrolijk van wordt. Als ik dat als gezond mens al voel wanneer ik zo’n gebouw inkom, wat moeten deze mensen dan wel niet voelen? Als je zorgt voor een prettige omgeving zullen deze mensen een veel beter leven hebben.”

Stichting Plus Wonen wil graag goede

zorg leveren zonder overal camera’s op te hangen. Natuurlijke observatie is belangrijk. In de zoektocht naar een perfecte leefomgeving voor de cliënten moesten een aantal ideeën aangepast worden. Zo was de stichting eerst niet tevreden met de rokersvoorzieningen. “GGZ-patiënten staan erom bekend dat ze veel roken. De architect had bedacht om een soort rokersprieel te maken achter in de tuin. Dat gaat in de praktijk niet gebruikt worden. Nu hebben we een apart glazen gebouw-tje aan het hoofdgebouw geplakt. Die ruimte wordt ontzettend veel gebruikt.” Hoewel de cliënten veel dingen zelf mogen bepalen, gelden er ook een aantal strenge regels. Zo is het verboden om peuken in de tuin te gooien. “Buiten staan overal asbakken en die staan er niet voor niets. We willen geen omgeving die vergeven is van de peuken. Het beeld voor de omgeving is ook belangrijk, alles moet netjes blijven”, vervolgt Mary Dekker. De gemeenschappelijke tuin is een veilige haven voor de cliënten. De vijftien appartementen zijn om de tuin heen gebouwd, waardoor het grasveld

wordt afgesloten door de gebouwen. Op die manier wordt een verlengde van de leefomgeving gecreëerd; een tuin die afgesloten is van de buitenwereld en een plek waar cliënten zich veilig voelen.

Openbaring

In de instelling wonen 15 personen in de leeftijd van 28 tot 48 jaar. Ze hebben allemaal hun eigen appartement van 70 vierkante meter en mogen zelf weten hoe ze die ruimte inrichten. De ene cliënt heeft zijn woonkamer ingericht met strakke zwart-witte meubels en abstracte kunst aan de muur, terwijl de andere cliënt een complete geluidsinstallatie voor het draaien van muziek

< We willen geen omgeving die vergeven is van de peuken >

De keuken is de gemeenschappelijke ruimte.

in de kamer heeft staan. De pompende muziek is soms door de hele instelling te horen. “Mijn buurvrouw is er niet zo blij mee”, lacht Alderick, die verantwoordelijk is voor het geluid. Alderick heeft voor hij naar Stichting Plus kwam twee jaar in Zon & Schild gezeten. “Ik had daar een kamer van drie bij vier meter die ik ook nog moest delen met een kamergenoot. Ik vond het vreselijk dat ik me nergens kon terugtrekken: zelfs als ik in het bos ging lopen, kwam ik nog mensen tegen. Gedwongen bij elkaar zitten helpt juist niet. Hier is dat heel anders, dit huis voelt echt als een openbaring voor me. Het is gezellig met de anderen, maar ik kan me ook terugtrekken als ik daar behoefte aan heb. Ik heb voor het eerst mijn eigen appartement!” De cliënten zien elkaar dagelijks in de gemeenschappelijke ruimte. Ze ontbijten aan de bar van het kookeiland, lunchen ’s middags en eten ’s avonds aan de lange, houten tafel. Dekker: “Sommige cliënten koken zelf en anderen vinden het net zo gemakkelijk om hier te eten. We hebben stoomovens, dus het eten kan op elk moment van de dag bereid worden en blijft de hele dag door goed.”

Ontmoetingsplek

De gemeenschappelijke ruimte is duidelijk een plek van de cliënten zelf. Ze hebben allemaal hun eigen intercom en laten zelf bezoekers binnen. De kamer is een ontmoetingsplek voor

de cliënten en hun familie. “Ik wilde daarom een ruimte creëren waar een serene rust zou heersen”, zegt Mary Dekker. Ze heeft veel natuurkleuren gebruikt bij de inrichting. “Groen is de huiskleur van de stichting. Door het gebruik van veel ramen is er veel contact met de tuin en ligt alles in het verlengde van elkaar. Dat geeft rust.” In de woonkamer is ook veel hout te vinden. De boomstamtafels zijn bewust uitgezocht. “Ik zocht tafels waar de cliënten hun voeten op kunnen leggen en waar ze tegenaan mogen trappen. Mensen met schizofrenie hebben vaak motorische problemen, dus je moet meubilair hebben dat tegen een stootje kan.” Dekker kocht veel meubels bij Satelliet Meubelen. Ook de bekende stoelen van Arne Jacobsen, Charles en Ray Eames en de Constanzalamp zijn in het interieur te vinden. Op de vloer ligt PVC met een houtpatroon. “Dat ziet er mooi uit, is gemakkelijk schoon te maken en oogt niet steriel. Alleen maar voordelen dus.” Dekker vindt het heel belangrijk dat cliënten zich veilig en op hun gemak voelen in de instelling. “We hebben een zorgaanbieder gevraagd om 24 uur zorg te bieden volgens onze visie, gefinancierd vanuit de AWBZ. Dat is fijn voor de familie en ook voor de cliënten is het een veilig gevoel dat er altijd iemand aanwezig is. Veel van onze cliënten zijn helemaal opgevrolijkt, terwijl we niet behandelen. Alleen door hier te wonen, gaat het al beter.”⁴

Schizofrenie

Schizofrenie is een hersenziekte waarbij het denken, het gevoelsleven en het gedrag van een patiënt ernstig verstoord is. Mensen met schizofrenie maken minstens één psychose door, waarbij het contact tussen de buitenwereld (realiteit) en de binnenwereld (gedachten en belevingen) verstoord is. Ongeveer 170.000 mensen in Nederland hebben de ziekte.